

Bataaki Pool yaade to Romankoo6e

¹ Bataaki ki to am yuuri, miin Pool. Mi maccudo Iisaa Almasiihu, mi noddaado faa mi laatoo nu-laado muudum. Wo mi cubaado faa mi yottina Kabaaru Laamdo Lobbo.

² Kabaaru Lobbo oon wo mo Laamdo aadiinoo gilla e annabaabe muudum ley Binndi ceniidi diin.

³ Kabaaru oon wo haala Biyiiko haalata. Fodde neddaaku muudum wo yuurodo e Daawda.

⁴ Fodde Ruuhu ceniido du, holliraama wo Bii Laamdo jom baawde ko ummitii e maayde duum. Oon woni Joomiraado meeden Iisaa Almasiihu.

⁵ Saabe makko min kebiri moyyere laataade nu-laabe faa yimbe yuurube e lenyi fuu ngoondina mo, dowtanoo mo, de innde makko teddinee.

⁶ Onon du, odon njejaa e maabe, onon be Laamdo noddi faa kawton e Iisaa Almasiihu been.

⁷ Mido jowta on fuu, onon wonbe ley Roma be Laamdo horsini de noddi faa laatoo senii6e. Wo Laamdo Baaba meeden e Joomiraado men Iisaa Almasiihu kokku on moyyere e jam.

No Pool yidiri yi'ude goondinbe wonbe Roma been

⁸ Ko artii fuu, mido yetta Laamdo e dow innde Iisaa Almasiihu saabe moodon on fuu, sabo haala goondinal moodon ina haalee ley adunaaru fuu.

⁹ Laamdo mo ndewammi e bernde am fuu e ko ngollanammi Kabaaru Lobbo haala Biyum duum, wo seedee mido miccoo on wakkati fuu

¹⁰ e ley du'aawuuji am fuu. Midō ŋaaroo Laamdo newnana kam laawol e ley muuyde muudum no mi warda to moodon.

¹¹ Sabo mido yidi yi'ude on sanne, faa mi yot-tinana on dokkal yuurungal e Ruuhu faa semm-bindina on.

¹² Woodi, ko njidumi wi'ude wo faa cemm-bunduren ley goondinal ngal kawtuden ngaal, goondinal am semmbina on, ngal moodon du semmbina kam.

¹³ Sakiraaŋe, mido yidi paamon: kile keewde ngadumi anniya mi waran to moodon de mido faddaa faa hannden. Mido yidi warude faa danya ŋe keŋumi hakkunde moodon saabe Almasiihu hono no keŋirmi yimŋe hakkunde lenyi goddi ni.

¹⁴ Tilay mi yaha to yimŋe fuu, yimŋe ngallu e wonŋe ladde, to joomiraaŋe anndal e majjuŋe.

¹⁵ Dum wadi de mido yidi waajaade on Kabaaru Lobbo oon, onon yimŋe Roma du.

Haala baawde Kabaaru Lobbo

¹⁶ Mi semtirtaa Kabaaru Lobbo oon, sabo wo o baawde Laamdo faa hisina goondindo mo fuu: Alhuudiyankooŋe tafon, de caggal duum, lenyi goddi fuu.

¹⁷ Sabo Kabaaru Lobbo oon ina ŋangina no Laamdo fonnditorii, ina ŋangina wo e goondinal tan neddo ndaardetee ponnditiido yeeso Laamdo, illa fuddoode faa e timmoode. Wo noon Binndi diin mbiiri: «Ponnditiido wuurdan goondinal.»*

Haala tikkere Laamdo dow luttal yimŋe

¹⁸ Tikkere Laamdo ina ŋanga illa dow kammu ina jippoo dow luttugol yimŋe e oonyaare muŋŋen

* 1:17 Habakuk 2.4.

fuu. Iŋe kaŋa goonga ɓangude saabe oonyaare maɓɓe ndeen.

¹⁹ Si goonga ko neddo waawi anndude e Laamdo ɗuum ina laaɓani ɓe, sabo Laamdo hollii ɓe ɗum.

²⁰ Sabo gilla Laamdo tagi adunaaru ndu faa hannen, golle muudum ina ɓangina sifa muudum mo yi'ataake oon faa laaɓa, ɗum woni baawde makko faa abada deen e no o worri fuu. Saabe ɗuum, yimɓe been ngalaa ko ɓe njaaboo fey.

²¹ Fay si taweede iŋe anndi Laamdo, ɓe teddini-raay ɗum no foti teddiniireede noon, ɓe njettaay mo du. Miilooji maɓɓe ɗiin laatake ɓoli, ɓerde maɓɓe puuyde deen du niɓɓii.

²² Iŋe njaara wo ɓe jom'en hakkillo, jako wo ɓe majjuɓe.

²³ Be loomtinirii teddeengal Laamdo duumiido oon tooruuji nanndudi e yimɓe maayooɓe e pooli e kulle de koyde nay e daasotoode.

²⁴ Saabe ɗuum, Laamdo yoppidi ɓe e muuyde yonkiiji maɓɓe tuunde faa ɓe kuyfini ɓalli maɓɓe hakkunde maɓɓe.

²⁵ Be loomtinirii Laamdo goongaajo oon e fewre, ɓe teddini ko tagaa, ɓe ndewi ɗum, ɓe njoppi Tagudo oon. Oon woni jetteteedo faa abada! Aamiina.

²⁶ Saabe ɗuum, Laamdo yoppidi ɓe e muuyde terde maɓɓe cementiniide. Rewɓe maɓɓe been mbatiti ko haani wadeede e ɓalli muɓɓen e ko haanaa.

²⁷ Hono noon worɓe been du njoppi wondude e rewɓe faa naati na muuyundura. Worɓe ina ngadundura ko semtinii, de ɓe njomnitoree ley ɓalli maɓɓe fodde majjere maɓɓe.

²⁸ Saabe ko ɓe miilinoo anndude Laamdo walaa ko nafata ɗuum, Laamdo yoppidi ɓe e majjere

ma66e, faa 6e ngadi ko neddo haanaa wafude.

²⁹ I6e keewi oonyaare e bonanda e eelgal e nganyaandi fuu. I6e keewi kiram e war-hoore e poodundural e jamba e anniya bondo. Wo 6e nyo'oo6e yim6e,

³⁰ wo 6e mbonkotoo6e, wanyube Laamdo. Wo 6e huyfinoo6e yim6e, wo 6e mawninkiniibe, manto-too6e. I6e piloo laabi kesi faa 6e ngada ko boni. I6e calanoo saaraa6e ma66e.

³¹ Be ngalaa hakkillo, 6e koolnaaki, 6e yoor6e berde, 6e ngalaa yurmeende.

³² I6e anndi ko Laamdo yamiri: gadoowo golleeji di fuu ina haani maayde. Ammaa wanaa golleeji diin tan 6e ngadata, i6e njardoo wo66e du ngada di.

2

Haala jukkungo Laamdo

¹ Ndelle, aan peloowo wo66e oon, mo laatidfaa fuu a walaa ko njaabodaa. Sabo si a felii goddo, ada li6a hoore maa, sabo aan du ada wada dum.

² Eden anndi Laamdo ina saroo wadoo6e hono golleeji diin fodde goonga.

³ Aan peloowo wadoo6e iri golleeji diin tawee hono noon ngadirtaa, yalla ada sikki a dadan jukkungo sariya Laamdo ngoon naa?

⁴ Naa a jawdo moyyuki Laamdo mawki kiin, kam e munyal muudum e heese muudum naa? Yalla a faamaay moyyuki muudum ina yaare faa tuubaa?

⁵ Ammaa ko a joordo bernde, a caliido tuubude duum, ada waddana hoore maa tikkere Laamdo nyannde Laamdo banginta tikkere muudum e sariya mum ponnditiido oon.

⁶ Sabo Laamdo barjoto mono fuu golle muudum.

⁷ Wadooŋe ko woodi e ley munyal, filotooŋe darja e teddeengal e ko duumotoo been, keŋan nguurndam nduumiidam.

⁸ Ammaa filotooŋe ko nafata ko'e muɓɓen, saliiŋe goonga de ina kaɓɓii e bonanda been, jukkungo naawngo keŋata.

⁹ Torra e ɓillaare ngoodanii gaɗoowo ko boni fuu: Alhuudiyankooŋe tafon, de lenyi godɗi njokka.

¹⁰ Ammaa darja e teddeengal e jam ngoodanii gaɗoowo ko woodi fuu, Alhuudiyankooŋe tafon, de lenyi godɗi njokka.

¹¹ Sabo Laamdo ɓurdintaa yimɓe.

¹² Kala gaɗoowo hakke mo anndaa Tawreeta Muusaa halkan tawa saroraaka Tawreeta oon. Katin du gaɗoowo hakke tawi na anndi Tawreeta, sarorte Tawreeta oon.

¹³ Yimɓe ndaardataake fonnditiiŋe yeeso Laamdo e hettindanaade Tawreeta tan. Wo wadooŋe ko Tawreeta wi'i been ndaardetee wo fonnditiiŋe.

¹⁴ Be nganaa Alhuudiyankooŋe been, e rafi muɓɓen anndude Tawreeta fuu, si ɓe ngadirii no Tawreeta oon wi'iri ni e ley muuyɗe ko'e maɓɓe, ɓe kollii iŋe njogii Tawreeta e ley hakkillooji maɓɓe fay si ɓe ngalaa Tawreeta Muusaa oon.

¹⁵ Be kollii ko Tawreeta Muusaa oon yamiri duum ina winndaa e ɓerde maɓɓe. Berde maɓɓe ina ceedanoo ɓe, wakkati wakkati miilooji maɓɓe na pela ɓe, wakkati gom du na laamna ɓe.

¹⁶ Dum ɓangowan nyannde Laamdo yamirta Iisaa Almasiihu saroo ko suudii ley ɓerde duum, no fotirta e Kabaaru Lobbo mo mbaajotoomi oon.

No Alhuudiyankooŋe ngorri e Tawreeta Muusaa

¹⁷ Aan, bi'udo wo a Alhuudiyanke, ada tuugii Tawreeta Muusaa, ada mantaroo kawtal maa e Laamdo,

¹⁸ ada anndi muuyde Laamdo, ada waawi suŋaade ko woodi sabo a jannginaama Tawreeta oon.

¹⁹ A tannyorii wo a dowoowo wumbe, wo a annoora wonbe e nimre been.

²⁰ Ada waajoo be njanggaay been, ada janngina sukaaŋe saabe ko njogidaa anndal e goonga faa hiŋŋi e ley Tawreeta Muusaa oon duum.

²¹ Woodi ndelle, ada tindina wobbe, yalla a tindintaa hoore maa naa? Ada waajoo taa mbujjee, a wujjataa naa?

²² Ada wi'a taa njeenee, a jeenataa naa? Ada harmina tooruuji, a wujjataa ley cuudi majji toon naa?

²³ Aan mantortodo Tawreeta, a huyfintaa innde Laamdo e luttugol maa Tawreeta oon naa?

²⁴ Dum wadi de Binndi diin mbi'i: «Onon ngadi de yimbe be nganaa Alhuudiyankooŋe been ina mbonkoo innde Laamdo.»*

²⁵ Woodi, si ada hayba jamirooje Tawreeta, taadagol Alhuudiyankooŋe ina waawi nafude ma. Ammaa si ada lutta jamirooje deen, a laatake hono mo taadaaki ni.

²⁶ Si mo taadaaki haybii jamirooje Tawreeta, wanaa Laamdo ndaardan joomum hono o taadiido nii naa?

²⁷ Mo taadaaki de na hayba Tawreeta Muusaa oon, kam saroyte aan luttudo Tawreeta oon, fay si a taadiido anndudo Binndi diin.

* **2:24** Esaaya 52.5.

²⁸ Sabo wanaa ko yi'etee duum wadata neddo Alhuudiyanke jaati, wanaa ko golletee e banndu duum woni taadagol.

²⁹ Wo ko yi'ataake duum wadata neddo Alhuudiyanke jaati, taadagol du ley bernde muudum tawetee. Wo Ruuhu gollata dum, wanaa binndi. Manoore neddo oon, wanaa to yimbe yuurata, wo to Laamdo nde yuurata.

3

¹ Ndelle, dume Alhuudiya'en burdi lenyi goddi? Dume woni nafaa taadagol?

² Ina heewi e alhaaliji fuu. Ko artii fuu, Laamdo halfinii be konngol muudum.

³ Goonga, wobbe ma6be koolnaaki. Yalla dum ina waawi bonnude ko Laamdo wo koolniido duum naa?

⁴ Dum waawaa koy! Fay si yimbe fuu wo fewoobe, tilay Laamdo kaa annditee wo goongante. Wo hono noon winndiraa: «Fonnditaare maada ina annditee e ko kaalataa duum,

si a sardaama du fu, a li6an.»*

⁵ Do mi haaldan hono no wobbe kaaldata ni: si oonyaare meeden ina beyda hollude fonnditaare Laamdo ndeen, noy mbi'eten? Yalla en mbi'an Laamdo wo oonyiido si jippinii tikkere muudum dow meeden naa?

⁶ Fay seeda! Sabo si Laamdo wo oonyiido, noy o sarortoo adunaaru ndu?

⁷ Goddo na waawi wi'ude faa hannden: si fewre am beydii hollude goongalaaku Laamdo faa dum

* 3:4 Jabuura 51.6.

mawninii teddeengal muudum, ko wadi mido saree hono wo mi luttoowo?

⁸ Si neddo na miilira nii fu, wi'an: «Ngaden ko boni faa ko woodi funta.» Won mbonkotoobe ina mbi'a enen du eden mbiira noon. Yimbe been kaa, jukkungo mubben ina foti e golle mubben.

No yimbe fuu ndonkiri laataade fonnditiibe

⁹ Ndelle, enen Alhuudiyankooŋe been, eden buri yimbe heddiibe naa? En buraa koy. Sabo mi hollii Alhuudiyanke e mo wanaa Alhuudiyanke fuu e ley hakkeji ngoni.

¹⁰ Wo hono no winndiraa:

«Walaa fuu ponnditiido, fay gooto,

¹¹ fay gooto walaa paamal,

fay gooto filataako Laamdo.

¹² Yimbe fuu mbosake laawol, fuu laatake bolbe.

Walaa fuu gadoowo ko woodi, fay gooto.»†

¹³ «Kunnude maŋŋe ina nga'i hono caabeeje udditiide ni,

demle maŋŋe ina kaala hiila.

Toni maŋŋe ina caawi tooke bolle.»‡

¹⁴ «Kunnude maŋŋe ina keewi kuddi e haalaaji mettudi.»§

¹⁵ «Koyde maŋŋe ina njaawi rufude yiyam.

¹⁶ Bonanda e mettorgal ina njokki be to be njahata fuu,

¹⁷ be anndaa laawol jam.»*

¹⁸ «Kulol Laamdo walaa e berde maŋŋe fey.»†

¹⁹ Eden anndi huunde fuu ko Tawreeta Muusaa oon wi'i, wo wonbe e ley muudum been haaldi, faa

† **3:12** Jabuura 14.1-3, 53.2-4. ‡ **3:13** Jabuura 5.10, 140.4. § **3:14** Jabuura 10.7. * **3:17** Esaaya 59.7-8. † **3:18** Jabuura 36.2.

kunndude fuu ndeyyinoo, de yimbe adunaaru fuu paama ina poti e hiiteede kiite Laamdo.

²⁰ Sabo fay gooto ndaardataake ponnditiido yeeso Laamdo saabe haybude muudum Tawreeta Muusaa. Si goonga, golle Tawreeta oon haadii e anninde yimbe ko woni hakke.

No yimbe laatortoo fonnditiibe yeeso Laamdo

²¹ Ammaa joonin Laamdo banganii no fonnditaare muudum hebirtee ko wanaa haybude Tawreeta Muusaa. Tawreeta oon e dewte annabaabe deen kaaliino kabaaru majjum:

²² o ndaardan goondinbe been fuu wo fonnditiibe saabe goondinal muuben Iisaa Almasiihu. Sabo walaa ko senndi yimbe:

²³ yimbe fuu luttii, kewtaay yottaade darja Laamdo.

²⁴ Ammaa Laamdo tiigorake be fonnditiibe e dokkal saabe hinney muudum. O wadirii dum e Iisaa Almasiihu dimdindo be oon.

²⁵ Wo kam Laamdo wadi kirsamaari ittoori hakkeji‡, faa ittiri hakkeji goondinbe diin e yiyam muudum. Hono noon Laamdo holliri fonnditaare muudum, fay si jukkaakino luttube arande

²⁶ saabe munyal muudum. O wadirii dum faa o banga ina fonnditaare makko ley jamaanu mo ngonden o, faa o holla wo o ponnditiido, woodi du, neddo fuu goondindo Iisaa, o ndaardan dum ponnditiido.

‡ **3:25** Haala **kirsamaari** kaan, e geresankoore ina waawi hol-lude kirsamaari ittoori hakke, ittoori nganyaandi hakkunde yimbe e Laamdo du.

²⁷ Ndelle, dume neddo waawi mantoraade? Walaa! Haybude Tawreeta Muusaa oon wadi dum naa? Wanaa! Goondinal tan wadi dum!

²⁸ Sabo miden anndi neddo ndaardete ponnditiido saabe goondinal muudum, wanaa saabe haybugol muudum Tawreeta.

²⁹ Naa Laamdo wo Laamdo Alhuudiyankooŋe tan naa? Wanaa wo o Laamdo lenyi goddi diin du naa? Goonga, wo o Laamdo lenyi goddi diin du.

³⁰ Sabo Laamdo gooto woodi, ndaardoowo taadiibe been fonnditiibe saabe goondinal muɓben, ɓe taadaaki been du o ndaardan dum'en fonnditiibe saabe goondinal muɓben.

³¹ Ndelle, min ngadii Tawreeta Muusaa oon wo ɓolum saabe goondinal naa? Fay seeda! Min ɓoldinaay mo, min tabintinii mo!

4

Haala goondinal Ibrahiima

¹ Dume mbi'eten dow Ibrahiima maami en oon? Dume o ekitii dow kabaaru oon?

² Si tawiino o laatake ponnditiido saabe golleeji makko diin, ndeen imo waawunoo mantaade. De yeeso Laamdo kaa o waawaa mantaade.

³ Sabo Binndi diin mbi'ii: «Ibrahiima goondinii Laamdo, de Laamdo hiisorii mo saabe majjum wo o ponnditiido.»*

⁴ Woodi, si neddo gollii fu, njobdi muudum hiisortaake hono moyyere, wo ko tilsi yobeede.

⁵ Ammaa yeeso Laamdo neddo waawaa yowude jikke muudum dow golle mum. Sanaa o goondina Laamdo baawdo nanngirde bonɓe wo fonnditiibe

* 4:3 Fudfoode 15.6.

oon, ndeen goondinal makko hiisete wo fonnditaare.

⁶ Noon Daawda du haaliri dow barke neddo mo Laamdo hiisorii ponnditiido baka gollleeji ngalaa. O wi'ii:

⁷ «Barke woodanii yimbe 6e lutti mu6ben njaafaa, 6e hakkeeji mu6ben mooytaa.

⁸ Barke woodanii neddo fuu mo Joomiraado hiisaaki hakkeeji muudum.»†

⁹ Yalla taadiibe been tan njeyi barke oon naa? Yalla 6e taadaaki been ngalaa toon naa? En mbi'ii: wo saabe goondinal Laamdo hiisorii Ibrahiima wo ponnditiido.

¹⁰ Ndelle, noy Ibrahiima worrunoo nde ndaardanoo wo ponnditiido ndeen? O taadiido naa o wanaa? Si goonga, o ndaardaama o ponnditiido gilla o taadaaki.

¹¹ Taadagol makko du wo maande holloore fonnditaare makko saabe goondinal ngal o woodunoo gilla o taadaaki. Hono noon, o laatorii maama goondinbe 6e taadaaki been fuu, faa been du kiisoree wo fonnditiibe.

¹² Kanko woni baaba taadiibe du, de 6e kaadaay e taadagol tan. Wo 6e jokku6e laawol makko du, kanko baaba meeden Ibrahiima goondindo Laamdo gilla taadaaki.

Amaana mo Laamdo wadani Ibrahiima

¹³ Laamdo aadake hokkude Ibrahiima e yuwdi muudum adunaaru ndu. Amaana oon daraaki dow ko Ibrahiima jokki Tawreeta oon, ammaa darake dow fonnditaare nde Ibrahiima he6i saabe goondinal muudum ndeen.

† 4:8 Jabuura 32.1-2.

14 Sabo si amaana oon darake dow jokkugol Tawreeta fu, goondinal laatake ɓolal, woodfi amaana oon du nafataa.

15 Sabo jamirooje Tawreeta deen wo jukkungo Laamɗo ngaddata. De si jamirooje ngalaa fu, lutti du ngalaa.

16 Ndelle, amaana Laamɗo oon wo dow goondinal yowii, faa laatoo moyyere makko. O tabitan e yuwdi Ibrahiima fuu, wanaa hokkaabe Tawreeta tan, ammaa goondinirɓe no Ibrahiima goondiniri ni ɓeen fuu. Kanko woni maama meeden en fuu.

17 Dum ina hawra e ko winndaa dow Ibrahiima: «Mi wadii ma baaba lenyi keewɗi.»‡ Wo noon dum laatorii yeeso Laamɗo mo Ibrahiima goondini, kokkoowo maayɓe nguurndam, jamiroowo ko walaa duum laatoo.

18 Fay si Ibrahiima walaa daliili dow ko yowa jikke muudum heɓude yuwdi katin, o heddi imo goondini. Wo nii o laatorii baaba lenyi keewɗi no Laamɗo wiirunoo mo ni: «Hono nii yuwdi maada fotata.»§

19 Ibrahiima duuɓi muudum ina ngada hono hemre, ammaa goondinal mum lokkidaay nde yi'unoo ɓanndu mum naywii, deekum Saaratu oon du naywii, faltake rimude.

20 O sikkitiray amaana Laamɗo oon. Ko laatii dey, goondinal makko ɓeydii semmbe, o teddini Laamɗo.

21 O tannyorii Laamɗo ina waawi tabintinde amaana muudum.

‡ 4:17 Fudfoode 17.5. § 4:18 Fudfoode 15.5.

²² Saabe duum, «Laamdo hiisorii mo wo o ponnditiido.»

²³ Ko Binndi diin mbi'i «Laamdo hiisorake mo wo o ponnditiido» duum, wanaa saabe makko tan winndiraa.

²⁴ Idum winndiraa saabe meeden enen du. Laamdo hiisorto en fonnditiibe, enen goondinbe Laamdo iirtinii Joomiraado meeden Iisaa e maayde oon.

²⁵ O hokkitiraama, o maayi saabe lutti men, de o iirtinaa faa ndaardeden fonnditiibe.

5

Haala jam hakkunde meeden e Laamdo

¹ Ko kebuden ndaardeede fonnditiibe saabe goondinal duum, wadii jam hakkunde meeden e Laamdo saabe Joomiraado men Iisaa Almasiihu.

² Kam udditani en dammbugal hinney Laamdo mo ngonden joonin saabe goondinal meeden. Ley majjum eden ceyoroo jikke wondude e darja Laamdo.

³ Wanaa dum tan, eden ceyoroo torraaji meeden du sabo eden anndi torraaji ndimata munyal,

⁴ munyal du rima ne'aaku, ne'aaku du rima jikke.

⁵ Jikke oon du waasataake, sabo Ruuhu Ceniido mo kokkaden oon hebbinii en njingu Laamdo.

⁶ Sabo ley wakkati mo Laamdo subii oon, nde tawanoo en ngalaano semmbe ndeen, Almasiihu maayani en, enen luttube Laamdo.

⁷ Ina tiidi ko goddo jaba maayande neddo fay si wo ponnditiido. Ina hasii goddo suusa maayande lobbo.

⁸ Ammaa Laamdo hollii no yidiri en ko Almasiihu maayanii en gilla en luttuŋe.

⁹ Joonin ko ndaardaden en fonnditiibe saabe yiyam makko duum, tannyoral en ndadan tikkere Laamdo du saabe makko.

¹⁰ Sabo nde laatinoden waybe Laamdo ndeen, Laamdo rewrintinii en e muudum saabe maayde Biyum. Ko ndewrintinaden e makko joonin duum, sikke fuu walaa en kisinte saabe nguurndam Biyiiko oon du.

¹¹ De wanaa duum tan, ammaa eden ceyoroo Laamdo saabe Joomiraado men Iisaa Almasiihu, dewrintindo en e Laamdo oon.

No Aadama nannditirta e Almasiihu

¹² Joonin le, wo saabe neddo gooto de hakke naati e adunaaru, woodi hakkeji diin du ngaddi maayde. Noon maayde ndeen yottorii yimbe fuu, sabo be fuu be luttii.

¹³ Si goonga, gilla Tawreeta Muusaa oon jip-pinaaka, hakkeji ina ngoodi e adunaaru ndu. De si jamirooje Tawreeta ngalaa, hakkeji kiisataake.

¹⁴ Gilla e Aadama faa e Muusaa, walaa fuu mo maayde jaalaaki, fay yimbe be ngadaay hakke iri mo Aadama wadi nde luttunoo yamiroore Laamdo. Aadama oon wo alhaali garoowo oon.

¹⁵ Ammaa en kaanaa fonndude luttal Aadama e dokkal Laamdo. Goonga, yimbe heewbe maayii saabe luttal neddo gooto. Ammaa hinney Laamdo, kam e dokkal ngal hokki yimbe heewbe saabe neddo gooto ina buri dum fuu manngu. Neddo oon woni Iisaa Almasiihu.

¹⁶ Katin du en kaanaa fonndude ko dokkal Laamdo rimata duum e ko luttal neddo gooto

rimata dūum. Sabo sariya wadaama dow luttal gootal ngaal, de dūm waddi jukkungo. Ammaa moyyere Laamdo mawnde wari caggal lutti keewdi, de dūm waddi fonnditaare.

¹⁷ Wo saabe luttal neddo gooto maayde laamorii yimbe. Ammaa dūm waawaa fonndeede e laamagol heboobe moyyere Laamdo heewnde e dokkal fonnditaare been. Been laamortoo e nguurndam saabe neddo gooto. Oon woni Iisaa Almasiihu.

¹⁸ Ndelle, no luttal neddo gooto waddirani yimbe fuu jukkungo ni, hono noon du gollal ponnditiingal ngal neddo gooto golli ina laatanoo yimbe fuu fonnditaare e nguurndam.

¹⁹ No salaare neddo gooto wadiri yimbe heewbe luttube ni, hono noon dowtaare neddo gooto du wadiroyta heewbe ndaardee fonnditiibe.

²⁰ Tawreeta naatii faa lutti beyda annditeede. Ammaa fay ko lutti keewi dūum fu, hinney Laamdo 6uri heewude.

²¹ Hono no luttal laamorii de waddi maayde ni, hono noon hinney Laamdo oon du laamortoo saabe fonnditaare, faa yaara en to nguurndam nduumiidam saabe Iisaa Almasiihu Joomiraado meeden.

6

Haala maaydude e Almasiihu e wuurdude e muudum

¹ Ndelle, dume mbi'eten? En keddoto e hakkeoji yalla hinney Laamdo ina beydoo naa?

² Kayto! Dum waawaa laataade! En ceedii e hakkeoji faa laatoden maaybe to majji. Ndelle noy mbuurdirten ley majji katin?

³ Oŋon anndi lootagal meeden batisima kaŋŋungal en e Iisaa Almasiihu ngaal hawtii en e maayde muuŋum du.

⁴ Ndelle, e ley lootagal batisima ngaal en maay-dii e makko, en uwidaama e makko. Ndeen du, no Almasiihu iirtorii e hakkunde maayŋe saabe baawde Baabiiwo tedduŋe deen, enen du en mbu-urda noon nguurndam kesam.

⁵ Sabo si en kawtii e makko ley maayde nandunde e maayde makko, en kawtan e makko ummitagol nanndungol e ngol makko.

⁶ Ndelle eden paami ŋum do: tomottaaku meeden kiinngu nguun tontidaama e makko dow leggal palaangal, faa baawde ɓalli men luttooji diin kalka, faa tawee en nganaa maccuŋe hakke katin.

⁷ Sabo si neddo maayii fu, yaltii e hawju hakke.

⁸ Ko maayduŋen e Almasiihu duum, eden koolii en mbuurdan e makko du.

⁹ Sabo eden anndi ko Almasiihu iirtii e hakkunde maayŋe duum, maayataa katin. Maayde walaa baawde dow makko katin.

¹⁰ Ko o maayi duum, wo saabe hakkeeki yimŋe nde wootere faa abada. Joonin ko o wuuri duum, wo muuyde Laamdo o wuurani.

¹¹ Hono noon, onon du, laatee maayŋe ɓe hakkeeki laamaaki, de laatanodon Laamdo wuuruŋe e kawtal Iisaa Almasiihu.

¹² Ndelle, taa accee hakke laamoo ɓalli moodon maayooji diin faa njokkon muuyde majji.

¹³ Taa kokkitiree terde ɓalli mon hakke, taa ngadon de kaŋitirde oonyaare. Kokkee ko'e mon Laamdo, sabo on iirtinaama e maayde, oŋon mbu-

uri. Kokkee terde moodon Laamdo faa de laatoo kabitirde fonnditaare.

¹⁴ Hakke laamataako on katin, sabo on ngalaa ley jamirooje Tawreeta. Wo ley hinney Laamdo ngondon.

No yimbe laatortoo golloobe downtaniibe fonnditaare

¹⁵ Ndelle noy? Yalla en ngadan hakke sabo ley hinney ngonden wanaa ley Tawreeta naa? Kayto! Dum waawaa laataade!

¹⁶ On paamaay naa? Si on kokkii goddo ko'e mon faa ngollanon dum, downtanodon dum fu, on laatake maccube mo downtanodon oon. Ndelle, naa on laatake maccube hakke jaarowo on e maayde, naa on downtanake Laamdo jaarowo on e fonnditaare.

¹⁷ Ammaa jettooje ngoodanii Laamdo! Arande wo on maccube hakke, de joonin on laatake jokkirbe laawol ngol njannginadon ngool e berde laabude.

¹⁸ On ndimdinaama e hakke, on laatake maccube fonnditaare.

¹⁹ Mido haalda do no yimbe paamirta ni saabe lokkaaku moodon. Arande odon ngattunoo terde mon ley hawju tuundi e bonanda faa ko boni beydoo. Joonin kaa, ngadiron de noon ley hawju fonnditaare faa ngollon ko senii.

²⁰ Nde ngonnodon ley maccungaaku hakke ndeen, on laataakino golloobe downtaniibe fonnditaare.

²¹ Nafaa oye kebudon e majjum wakkati oon? Fay huunde, si wanaa ko cemtirton hannden duum, sabo cakitte majjum wo maayde.

²² Ammaa joonin, on ndimfinaama e maccungaaku hakke, on laatake maccuŋe Laamdo. Nafaa mo kebudon wo joonnde seniinde, de cakitte majjum du wo nguurndam nduumiidam.

²³ Sabo njobdi hakke wo maayde, ammaa dokkal Laamdo wo nguurndam nduumiidam e ley kawtal Iisaa Almasiihu Joomiraado meeden.

7

No yimbe kabbitiraa e jamirooje Tawreeta

¹ Sakiraaŋe, mido haalana on onon annuŋe Tawreeta Muusaa. Odon anndi jamirooje Tawreeta na ndawrana neddo haddi nguurndam muudum tan.

² Hono nii debbo baŋaado du, jamirooje kaŋbiri dum e gorum oon si gorum oon ina wuuri. Ammaa si gorum oon maayii fu, o haŋbitaama e jamirooje kaŋbunooŋe mo deen.

³ Si goddo baŋii mo e ley nguurndam goriiko oon, wi'ete wo o jeenoowo. Ammaa si goriiko oon maayii, jamirooje deen njoppan mo, o wi'ataake jeenoowo si o baŋundurii e gorko goddo.

⁴ Sakiraaŋe am, onon du, fodde Tawreeta Muusaa, on laatake maayŋe. On yuwii e ley muudum saabe baŋndu Almasiihu tontanaandu on nduun faa njeyadon e muudum. Kam woni mo Laamdo iirtini e hakkunde maayŋe oon faa ngollen ko welata Laamdo.

⁵ Wakkati nde ngonnoden ley hawju muuyde terde ndeen, muuyde meeden bonde de Tawreeta ummini deen ina ngolla e balli men faa njaara en to maayde.

⁶ Ammaa joonin, en ndimɗinaama e Tawreeta. Fodde Tawreeta kaɓɓunooɗo en oon, en laatake maayɓe, faa mbaawen gollande Laamɗo dow laawol kesol ngol Ruuhu muudum hawjii, wanaa dow laawol kiinngol ngol binndi njamirnoo.

No Tawreeta Muusaa anndiniri ko woni luttal

⁷ Ndelle, ɗume mbi'eten? Tawreeta Muusaa oon wo hakke naa? Wanaa koy! Ammaa, si Tawreeta walaa fu, mi anndaano ko woni hakke. Sabo mi anndaano ko woni muuyude ko jeyaa si Tawreeta wi'aayno: «Taa muuyu ko a jeyaa!»

⁸ Ammaa hakke adii ko jamirooje kaɗi ɗuum, de wadi e am siyiiji muuyde terɗe fuu. Sabo si Tawreeta walaano fu, hakke wo huunde waatunde.

⁹ Miin e hoore am, nde mi anndaano Tawreeta arande ndeen, miɗo wuurnoo, ammaa ko kadaaɗi ɗiin ngari ɗuum, hakkeeji laatii buurɗi,

¹⁰ de miin du, maayumi. Jamirooje kaanunooɗe wadande kam nguurndam ɗeen, laatii jaarooje kam to maayde.

¹¹ Sabo hakke adii kadaaɗi ɗiin, de hiili kam, wardi kam ɗi.

¹² Ndelle, Tawreeta Muusaa wo ceniɗo, jamirooje ɗeen du wo ceniɗe, wo ponnditiɗe, wo moyyude.

¹³ Ndelle, yalla ko woodi waddanii kam maayde naa? Dum waawaa laataade! Wo hakke wadi ɗum. Hono nii hakke annditirtee wo hakke jaati, sabo o nawtorake ko woodi faa rimana kam maayde. Ndelle, jamirooje ɗeen kolli hakke oon wo huunde bonnde faa faltii haddi.

Haala durwugol neɗɗo e hakke

¹⁴ Eden anndi Tawreeta Muusaa oon to Ruuhu Ceniido yuuri. De miin kaa, mi adunanke tan mo hakke dawrani.

¹⁵ Sabo mi faamaay ko ngadammi duum: ko njidumi wadude duum, mi wadataa dum, de ko mbanyumi duum, wo duum ngadammi.

¹⁶ Si mido wada ko mi yidaa wadude duum, ina holla mi jabii jamirooje Tawreeta deen ina mboodi.

¹⁷ Ndelle, wanaa miin wadirta noon, wo hakke gondo ley am.

¹⁸ Mido anndi e ley am, dum woni e ley banndu am, ko woodi walaa e muudum. Yidude wadude ko woodi ina woni e am, de mi waawaa wadude dum.

¹⁹ Mi wadataa ko woodi ko njidumi duum, wo ko boni ko mi yidaa duum ngadammi.

²⁰ Ammaa si mi wadii ko mi yidaa, wanaa miin gollirta noon, wo hakke gondo ley am oon.

²¹ Ko taykiimi dey: wakkati fuu mido yidi wadude ko woodi, de ko boni ina woni e am, ina hada kam.

²² E ley bernde am mido seyoro Jamirooje Laamdo deen.

²³ Ammaa mido maata al'aada bondo e ley banndu am, ina ha6a e laawol ngol hakkillo am wi'i na woodi ngool. Al'aada bondo oon ina wada kam maccudo hakke gondo ley banndu am oon.

²⁴ Kay, mido yurminii! Moy waawi dannude kam e banndu yaarooru kam to maayde ndu?

²⁵ Jettooje ngoodanii Laamdo saabe Joomiraado meeden Iisaa Almasiihu!

Ndelle miin, e ley hakkillo am wo mi maccudo jamirooje Laamdo, ammaa e banndu am wo mi maccudo laawol hakke.

8

Haala nguurndam kawtudam e Ruuhu Laamdo

¹ Joonin kaa, jukkungo fuu walaa e hawtuŋe e Iisaa Almasiihu ɓeen,

² sabo baawde Ruuhu kokkooje en nguurndam saabe Iisaa Almasiihu deen ndimdinii en e baawde hakke e maayde fuu.

³ Ko Tawreeta Muusaa waawaayno wadude saabe lokkaaku ɓalli men, wo duum Laamdo wadi. O nuli Biyiiko e ley tagaadi nanndundi e ɓiɓɓe-Aadama jom'en hakkeeki ɓeen faa itta hakke. E ley tagaadi ndiin o jukkii hakke golloowo e ley ɓalli men.

⁴ Dum fuu wo faa laabal ngal Tawreeta yamiri ngaal hiɓɓa e dow meeden, enen jokkuŋe Ruuhu ɓe nganaa jokkuŋe muuyde terde ɓeen.

⁵ Jokkuŋe muuyde terde ɓeen, muuyde terde na ndawrana hakkillooji muɓɓen. De jokkuŋe Ruuhu ɓeen, wo Ruuhu dawranta hakkillooji muɓɓen.

⁶ Hakkillo jokkoowo muuyde terde muudum, na waddana joomum maayde. Hakkillo jokkoowo ko Ruuhu jeyi du, na waddana joomum nguurndam e jam.

⁷ Sabo hakkillo jokkoowo muuyde terde muudum tan ina wanyi Laamdo. Joomum dowtantaako Jamirooje Laamdo deen. Si goonga du, waawaa.

⁸ Jokkuŋe muuyde terde ɓeen mbaawaa welude Laamdo.

⁹ De onon le, on njokkataa muuyde terde, ammaa odon njokka Ruuhu, si goonga fu Ruuhu Laamdo ina woni ley ɓerde moodon. Neddo fuu mo walaa Ruuhu Almasiihu oon, waldaa e Almasiihu.

¹⁰ Kaa si Almasiihu ina woni e moodon, fay si taweede balli mon wo maaydi saabe hakke, yonki-iji mon kaa wo buurdi saabe on ndaardaama on fonnditiiŋe.

¹¹ Si Ruuhu Laamdo ina woni ley berde moodon, Laamdo buurtindo Iisaa Almasiihu e hakkunde maaybe oon, hokkan balli mon maayooji diin ngu-urndam, hokkiran dum Ruuhu muudum gondo ley berde mon oon.

¹² Ndelle, sakiraaŋe, won ko tilsani en, de dum wanaa jokkude muuyde terde.

¹³ Sabo si on mbuurdii odon njokka muuyde terde, on maayan. Ammaa si on mbardii muuyde deen Ruuhu Laamdo fu, on mbuuran.

¹⁴ Be Ruuhu Laamdo dowata fuu wo biŋŋe Laamdo.

¹⁵ Laamdo hokkaay on Ruuhu gadoowo on maccuŋe faa ngarton e kulol. O hokkii on Ruuhu gadoowo on biŋŋe Laamdo. Kam wadata faa nod-diren Laamdo «Abba».

¹⁶ Ruuhu oon e hoore muudum na hawta e berde meeden faa laamna en wo en biŋŋe Laamdo.

¹⁷ Si en biŋŋe, wo en ronooŋe du. En ndonan ko Laamdo aadinoo duum, en ndondan e Almasiihu du. Sabo sini en njardi torra e makko fu, en kebidan e makko teddeengal du.

Haala teddeengal garoowal

¹⁸ Mi hiisake torraaji wakkati joonin mbaawaa fonndeede e teddeengal ngal Laamdo ɓanginanta en.

¹⁹ Si goonga, tagoore fuu ina heppi nyannde nde Laamdo ɓanginta biŋŋe muudum ndeen.

²⁰ Sabo tagoore ndeen ina faddee hiŋŋinde ko nde jeyi gollude. Wanaa e muuyde mayre dum

wadaa, wo Laamdo muuynoo dum. Ammaa jikke ina heddi,

²¹ sabo tagoore ndeen rimdinte e maccungaaku nyolngu, yaaree e ley ndimaaku e teddeengal ngal 6i66e Laamdo ndesanaa.

²² Sabo eden anndi, faa joonin tagoore ndeen fuu ina uuma ina tampi e naawalla natakawere.

²³ Wanaa ko tagaa tan uumata, enen hebirbe Ruuhu Laamdo oon hono dokkal Laamdo artiingal, enen du eden uuma. Eden keppi Laamdo wadaay en 6i66e muudum, de rimdina balli men.

²⁴ En kisinaama, de wo ley jikke dow ko warata tafon. De jikke kebaado selii laataade jikke, sabo neddo yowataa jikke e dow ko hebi.

²⁵ Ammaa si eden njowi jikke e dow ko en kebaay tafon, en ndoomiran dum munyal.

²⁶ Katin du, Ruuhu waran na walla en e lokkaaku men. Sabo si goonga, en anndaa no kaanden wadirde du'aare ni. Ammaa Ruuhu oon e hoore muudum nyaaganto en Laamdo, nyaagoranoo en uumaali burdi haalaaji luggude.

²⁷ Laamdo kumpitiido ko woni ley berde men oon du ina anndi anniya Ruuhu, sabo wo e muuyde makko Ruuhu oon nyaagirantoo seniibe been.

²⁸ Eden anndi Laamdo ina gollira huunde fuu faa laatanoo yidube dum ko woodi, be o noddi fodde anniya makko.

²⁹ Sabo be Laamdo anndi gilla tagaaka been, o fodanake dum'en nanndude e Biyiiko oon, faa Biddo oon laato afo ardiido dow sakiraaŋe heewbe.

³⁰ Katin du be o fodanii been, o noddii dum'en, be o noddi been, o tiigorake dum'en fonnditiibe, be o

tiigorii fonnditiibe been du, o hokkii dum'en ngedu muɓben e teddeengal makko.

Haala njingu Almasihu

³¹ Caggal duum fuu, dume mbi'eten? Si Laamdo ina wondi e meeden, moy waawani en?

³² Kanko, fay Biyiiko oon e hoore muudum o hadaay en, o hokkitirii dum saabe meeden en fuu. Si noon woni moyyere makko, wanaa o hokkidan en e muudum huunde fuu naa?

³³ Moy jaarata be Laamdo subii been sariya? Fay gooto, sabo Laamdo tiigorake be fonnditiibe!

³⁴ Moy waawi felude be yeeso sariya? Fay gooto, sabo Iisaa Almasihu maayii, ko buri dum du, o iirtake. Imo joodii gere nyaamo Laamdo, imo nyaaganoo en.

³⁵ Dume waawi senndude en e njingu Almasihu? Tiidallaaji naa, billaare naa, torra naa, yolbere naa, kolndam naa, masiiba naa, maa kaafaahi naa?

³⁶ Wo hono no Binndi diin mbiiri:
«Saabe maada miden nesa maayde
nyannde fuu,

miden ndaardee hono baali kirseteedi ni.»*

³⁷ Ammaa e ley majjum fuu, saabe jiddo en oon, eden buri fay jaalotoobe.

³⁸ Sabo mido tannyori, wanaa maayde, wanaa nguurndam, wanaa maleyka'en, wanaa laamu, wanaa ko wari joonin, wanaa ko waroyta, wanaa semmbe,

* **8:36** Jabuura 44.23.

³⁹ wanaa ko woni faa dow, wanaa ko woni faa ley, huunde fuu ko tagaa waawaa senndude en e njingu ngu Laamdo wadani en ley kawtal meeden e Joomiraado men Iisaa Almasiihu.

9

Haala lenyol ngol Laamdo subii

¹ Wo goonga kaalammi miin kawtudo e Almasiihu, mi fenataa. Bernde am nde Ruuhu Ceniido dowata ndeen, ina seedanoo kam mido haala goonga.

² Bernde am ina woodi mettorgal cattungal, nde selataa naawude

³ saabe Alhuudiyankooŋe been. Mi jabanno laataade kudaado mi seeda e Almasiihu miin e hoore am si ina nafannoo sakiraaŋe am 6e kawtumi yuwdi been.

⁴ Been ngoni Israa'iila'en. Laamdo wadi 6e 6i66e muudum, holli 6e teddeengal muudum. Kam6e njeyi aadiiji diin e Tawreeta Muusaa oon. Wo kam6e Laamdo anndini no 6e ndewirta dum, kam6e Laamdo wadani amaanaaji muudum.

⁵ Kam6e yuuri e maamiraaŋe Israa'iila arandeeŋe been. Almasiihu du, neddaaku muudum yuuri e lenyol ngool. Jettooje ngoodanii Laamdo tiimudo huunde fuu faa abada! Aamiina.

⁶ Dum fuu wanaa wi'ude konngol Laamdo ngool hunngake laataade. Sabo wanaa yuurube e Israa'iila been fuu ngoni Israa'iilankooŋe,

⁷ wanaa yuurube e Ibrahiima been fuu ngoni 6i66e muudum jaati. Sabo Laamdo wi'ii Ibrahiima: «Wo faro Isiyaaka yuwdi maa hiisortee.»*

* **9:7** Fuddoode 21.12.

8 Inan ko d̄um yiḏi wi'ude: wanaa biḅḅe Ibrahiima rimiraabe no yimḅe fuu ndimirtee nii ngoni biḅḅe Laamḏo, ammaa wo rimiraabe saabe amaana been tiigora wo yuwḏi makko.

9 Sabo Laamḏo waḏii amaana e haalaaji ḏiin, wi'i, «Mi wartan e hono wakkati o mawuuri, de Saaratu heban biḏḏo gorko.»†

10 Wanaa d̄um tan. Ndaaren no Rebeka hooyiri reedu biḅḅe ḏiḏo du. Baaba maḅḅe wo gooto, Isiyaaka, maami en oon.

11-12 Gilla biḅḅe been ndimaaka sakko 6e ngada ko woodi naa ko boni, ndeen Laamḏo wi'i Rebeka: «Mawniiwo oon laatoto maccuḏo minyiiwo oon.»‡ O waḏirii noon faa anniya makko dow suḅagol tabita. Suḅagol makko ngool yowaaki e golle yimḅe, wo e Laamḏo noddoowo oon ngol yowii.

13 Wo noon Binndi ḏiin mbiiri: «Yaakuuba korsinmi, de Isuwa mbanyumi.»§

14 Ndelle, dume mbi'eten? Laamḏo wo oonyiḏo naa? Kayto! Fay seeda!

15 Inan ko o wi'i Muusaa: «Mi hinnoto mo muuyumi hinnaade, mi yurmoto mo muuyumi yurmaade.»*

16 Ndelle, suḅagol makko yowaaki e muuyḏe nedḏo naa e tinnaare muuḏum, ammaa wo dow Laamḏo jurmotoḏo oon ngol yowii.

17 Sabo e ley Binndi ḏiin, Laamḏo wi'ii Fira'awna: «Ko ngadirmaami kaananke dey, faa mi hollira baawḏe am e maada, katin du faa innde am gooynee e adunaaru ndu fuu.»†

† 9:9 Fudḏoode 18.10, 14. ‡ 9:11-12 Fudḏoode 25.23. § 9:13 Malakiya 1.2-3. * 9:15 Wurtagol 33.19. † 9:17 Wurtagol 9.16.

18 Ndelle, Laamŋo yurmoto mo muuyi, yoornan Ɔernde mo muuyi.

19 Ndelle on yaman kam: «Si wo noon worri fu, Ɗume Laamŋo felirta yimbe? Moy waawi salaade muuyde makko deen?»

20 Aan 6ii-Aadama oon, wo a moy faa njeddaa Laamŋo? Yalla loonde mahaande ina yama mahudo Ɗum oon: «Ko wadi de mahirdaa kam ni?»?

21 Mahoowo loode ina waawi wadude e loope deen ko yidi fuu: e loopal gootal o maha loonde gollirteende ko teddi, o maha wonnde du gollirteende ko hebaa fuu.

22 Woodi, fay si taweede Laamŋo muuyi Ɔanginde tikkere muudum e baawde muudum, o munyanii be o tikkani been munyal cattungal, Ɗum woni haanduƆe e halkude been.

23 O wadirii noon du faa o Ɔangina keewal darja makko dow be o yurmotoo been, be o segilanii gilla ko Ɔooyi faa ngonda e darja makko.

24 Dum woni enen be o noddi been. De wanaa e ley Alhuudiyankooŋe tan, wo e ley lenyi goddi diin du.

25 Dum woni ko Laamŋo wi'i e annabi Hoseya:

«Yimbe be nganaa yimbe am,
mi noddiran be yimbe am,
yimbe be korsinaaka been,
mi noddiran be yimbe am horsuƆe.

26 Katin du, nokku do be mbi'etee be nganaa yimbe am,
Ɗoon be inndiroytee 6i66e Laamŋo buurdo.»‡

‡ 9:26 Hoseya 2.25, 2.1.

27 Annabi Esaaya du haalii haala Israa'iilankooŋe, wi'i: «Fay si 6i66e Israa'iila keewiri no njaareendi maayo ni, seeda ma66e tan hisintee,

28 sabo Joomiraado tabintinan konngol muudum dow adunaaru, hi66inan ngol fuu law.»§

29 Katin du wo nii Esaaya wiirunoo gilla arande: «Sini Joomiraado jom baawde fuu oon accidaayno en yuwdi, tawanno en laatake hono wuro Sodoma ni, en nanndii e wuro Gomoora.»*

No Laamdo ndaardata goondinbe Iisaa been fonnditiibe

30 Ndelle, dume mbi'eten? Inan ko mbi'eten: yimbe 6e nganaa Alhuudiyankooŋe 6e pilaakino fonnditaare been, 6e ke6ii fonnditaare, dum woni fonnditaare saabe goondinal.

31 Ammaa Israa'iilankooŋe pilorake fonnditaare e jokkugol Tawreeta, de 6e ke6aay fonnditaare ndeen.

32 Ko wadi? Sabo 6e piloraaki dum goondinal, wo e golle ma66e 6e pilorii dum. Ndelle 6e pergake e «hayre fergoore ndeen»

33 hono no Binndi fiin mbiiri ni: «Inan, mi joyyinan e Siyona hayre nde yimbe pergotoo e muudum, tefaaare li6oore dum'en. De goondindo nde fuu semtintaake.»†

10

1 Sakiraa6e, ko muuyumi ley 6ernde am e ko nyaagotoomi Laamdo wo Israa'iilankooŋe kisinee.

§ 9:28 Esaaya 10.22-23. * 9:29 No **Sodoma** e **Gomoora** kalkiraa ni winndaama e ley Fudfoode 19.1-29. † 9:33 Esaaya 28.16.

² Mido seedanoo 6e 6e njinnganii Laamdo sanne, de jinngi diin ngaldaa e paamal.

³ Be paamaay fonnditaare nde Laamdo hokkata ndeen, faa 6e pilanii ko'e ma66e dabare laataade fonnditiibe. Duum wadi de 6e dwtanaaki laawol ngol Laamdo ndaardata neddo wo ponnditiido ngool.

⁴ Sabo Almasiihu woni timmoode jamirooje Tawreeta faa goondindo dum fuu ndaardee ponnditiido.

No kisindam woodirani goondindo Almasiihu fuu

⁵ Inan ko Muusaa winndi dow fonnditaare yuurunde e Tawreeta ndeen: «Neddo gadoowo jamirooje Tawreeta, kam wuurdata saabe maffe.»*

⁶ Ammaa inan ko haala Laamdo wi'i dow fonnditaare yuurunde e goondinal ndeen: taa wi'u e bernde maa «Moy yeenata dow kammu?» Dum woni faa jippina Almasiihu,

⁷ naa «Moy yahata laakara?» Dum woni faa ummintina Almasiihu e hakkunde maay6e.

⁸ Ndelle, dume Binndi diin mbi'i? «Konngol Laamdo ina 6adii ma, ingol woni e hunnduko maa, ingol woni e bernde maa.»† Konngol ngool woni kabaaru goondinal ngal min mbaajotoo ngaal.

⁹ Si a wi'ii e hunnduko maa Iisaa wo Joomiraado, de a goondinii e bernde maa Laamdo iirtinii mo e maayde fu, a hisinte.

¹⁰ Sabo wo e bernde neddo goondinta, de Laamdo ndaardan dum ponnditiido. Wo e

* **10:5** Lewinkoo6e 18.5. † **10:8** Fillitagol Tawreeta 30.12-14.

hunnduko neddo haaldata ko goondini, de Laamdo hisina dum.

¹¹ Wo hono Binndi diin mbiiri: «Goondindo mo fuu semtintaake.»

¹² Joonin, walaa ko senndi Alhuudiyanke e mo wanaa Alhuudiyanke. Be fuu Joomii 6e wo gooto, kam woni kebbinoowo moyyereeji muudum e noddoo6e dum been fuu.

¹³ Sabo «neddo fuu noddudo innde Joomiraado, hisinte.»‡

¹⁴ Ammaa noy 6e kebirta noddude mo si 6e ngoondinaay mo? Noy 6e ngoondinirta mo si 6e nanaay kabaaru makko? Noy 6e nanirta kabaaru makko si baajotoodo walaa?

¹⁵ Noy yim6e mbaajortoo du si nulaaka? Binndi diin mbi'ii: «Ndaar, koyde jottinooje Kabaaru Lobbo na mbelna 6ernde koy!»§

¹⁶ De wanaa yim6e fuu nja6ani Kabaaru Lobbo oon. Annabi Esaaya wi'ii: «Joomiraado, moy goondini waaju amin?»*

¹⁷ Ndelle goondinal ina yuura e nanude waaju, waaju du ina yuura e konngol Almasiihu.

¹⁸ De mido yama yalla Israa'ilankoo6e nanaay naa? Be nanii koy! Aayaare wi'ii:

«Daade ma66e nanaama e adunaaru fuu, konngi ma66e njottake faa hoore leydi.»†

¹⁹ Mido yama katin: Israa'ilankoo6e paamaay naa? Gilla arande Muusaa winndii ko Laamdo wi'i:

«Mi wadan faa kiron yim6e 6e nganaa yuwdi goongaari,

‡ **10:13** Jowiila 3.5. § **10:15** Esaaya 52.7. * **10:16** Esaaya 53.1.

† **10:18** Jabuura 19.5.

mi wadan faa tikkanon yuwdi ndi walaa hakkillo.»‡

20 Ndeen kaa, annabi Esaaya hulaay wi'ude caggal ŋuum:

«Yimbe 6e pilaakino kam been njiitii kam, yimbe 6e yamanaay kam been du,

mi ɓanganii ɗum'en hoore am.»§

21 Ammaa to Israa'iila, Laamɗo wi'ii:

«Fajiri faa futuro mido filoo jaɓɓaade yimbe saliiɓe, sattuɓe.»*

11

No Laamɗo holliri ina yurmoo Israa'iilankooɓe

1 Ndelle, mido yama yalla Laamɗo yoppii yimbe muudum Israa'iilankooɓe been naa? O yoppaay! Sabo miin e hoore am wo mi Israa'iilanke, wo mi yuwdi Ibrahiima, wo e lenyol Benyamin njeyaami.

2 Laamɗo yoppaay yimbe muudum 6e suɓinoo gilla arande been. Yalla on anndaa ko Binndi ɗiin mbi'i nde annabi Iliyaasa woyanannoo Israa'iilankooɓe been to Laamɗo naa? O wi'ii:

3 «Joomiraado, 6e mbarii annabaabe maa, 6e kalkii kirsirde maa sadaka. Miin tan heddi, de iɓe ndaara no 6e mbarda kam.»

4 Ammaa ɗume Laamɗo jaabii mo? O wi'ii: «Mi resanii hoore am worɓe ujunaaje njeddo 6e kujidanaay tooru wi'eteendu Ba'al.»

5 Hono noon, hakkunde yimbe hannden been, ina woodi yimbe seeda 6e Laamɗo suɓorii saabe hinney muudum.

‡ 10:19 Fillitagol Tawreeta 32.21. § 10:20 Esaaya 65.1. * 10:21 Esaaya 65.2.

⁶ De si o suborake 6e hinney fu, en anndan o suboraaki 6e saabe golle ma66e. Si wo saabe golle ma66e fu, hinney Laamdo oon heddataako laataade hinney katin.

⁷ Ndelle, dume laatii? Ko laatii dey, Israa'iilankoo6e been kebaay ko pilotonoo duum, wo 6e Laamdo subii been ni ke6i dum. Heddiibe been, berde mu6ben njoornaa

⁸ hono no winndiraa ni:
«Laamdo uddii hakkillooji ma66e,
wumnii gite ma66e, faadinii noppi ma66e.
Faa hannden noon worri.»*

⁹ Daawda du wi'ii:
«Wo rewugol ma66e bonngol ngool laatanoo 6e
tuugol† faa 6e njana ley maggol,
laatanoo 6e fergere faa 6e njukkee.

¹⁰ Wo gite ma66e ni66inee taa 6e nji'a,
wo 6aawe ma66e turee faa abada!»‡

¹¹ Ndelle, mido yama: ko Alhuudiyankoo6e been pergii duum, yalla wo faa 6e caama faa abada naa? Wanaa koy! De wo saabe lutti ma66e diin, yim6e 6e nganaa Alhuudiyankoo6e been ke6iri kisindam, faa Alhuudiyankoo6e been kira.

¹² Si lutti ma66e diin laatanake yim6e adunaaru barke, si mursey ma66e du laatanake 6e nganaa Alhuudiyankoo6e been barke, barke oon buran dum manngu sanne si Alhuudiyankoo6e been fuu tuubii.

Haala hisineede yim6e 6e nganaa Alhuudiyankoo6e

* **11:8** Fillitagol Tawreeta 29.3, Esaaya 29.10. † **11:9** *Tuugol*wo ko wo66e mbi'ata huuseeru maa bedorgal. ‡ **11:10** Jabuura 69.23-24.

¹³ Joonin, wo onon yimŋe Ƅe nganaa Alhuudiyankooŋe Ƅeen kaaldammi: ko laatiimi nu-laado e moodon duum, mido mantoro gollal ngal kokkaami ngaal

¹⁴ de na hasii mi heƄan waddude kiram e ley lenyol am, faa mi hisina wobbe maŋbe.

¹⁵ Sabo si woddineede Alhuudiyankooŋe wadi de yimŋe adunaaru ndewrintinaa e Laamdo fu, dume laatoyto si Ƅe njaŋbowaama? Dum laatorto hono wo Ƅe yaltuŋe e maayde!

¹⁶ Si tamre arandeere sakkaama Laamdo, tame keddiide deen du cakkaama. Si dadi lekki cakkaama Laamdo, licce deen du cakkaama.

¹⁷ Joonin le, Israa'iilankooŋe ina nga'i hono no lekki jaytun ki licce muudum godde caltaa. Aan mo wanaa Alhuudiyanke nanndudo e lical jaytun laddehi, a waddaama, a dobaama e jaytun kiin. Nii kebirdaa ngedu e ko yuurata e dadi jaytun kiin. Ada heba barke lekki kiin, ada mawnida e licce godde deen.

¹⁸ Saabe majjum, taa mantodaa yeeso licce caltaade deen. De si ada mantoo fu, miccodaa wanaa aan wuurni dadi diin, wo dadi diin mbuurni ma.

¹⁹ Ina woodi tawee ada wi'a: «Ko wadi de licce deen caltaa dey, wo faa miin mi naata, mi dobee do.»

²⁰ Goonga! Ammaa ko de caltiraa dey, wo rafi goondinal majje. Aan ada heddi e dobeede saabe goondinal maa. Ndelle, taa mawninkina, ammaa hulu.

²¹ Sabo si Laamdo accaay licce arandeeje deen fu, accataa ma aan du.

²² Ndelle, taykita moyyuki Laamdo e tikkere muudum fuu: tikkere makko na woni e saamuŋe

been, de moyyuki makko na woni e maada sini ada tabiti e moyyuki kiin. Si wanaa duum fu, aan du a saltete.

²³ Israa'ilankooŋe du, si ɓe njoppii salaare maɓɓe de ɓe ngoondini fu, Laamdo nannan ɓe katin hono no licce ndobirtee e lekki. Sabo Laamdo ina jogii baawde dobude ɓe e lekki kiin katin.

²⁴ Ndelle aan yuurudo e lekki laddeehi oon, si a saltaama e makki a dobaama e lekki jaytun aawaaki kiin, haala fuu walaa licce yuurde e lekki aawaaki kiin, si caltanooma ina mbaawi dobeede e inna muɓɓen.

No Laamdo yurmortoo yimɓe fuu

²⁵ Sakiraaɓe, mi yidaa ndullon ko suudi dum do, heɓa taa ndaardon ko'e mon wo on jom'en hakkillo: Israa'ilankooŋe laatake yoorɓe ɓerde, de dum timman wakkati siyiiji yimɓe ɓe nganaa Alhuudiyankooŋe fuu ngoondini, naati laamu Laamdo.

²⁶ Hono noon Israa'ilankooŋe been fuu kisinirtee, no Binndi diin mbiiri ni:

«Kisinoowo yuuran e Siyona,

ittan luttal fuu e yuwdi Yaakuuba.»§

²⁷ «Dum woni amaana am e maɓɓe

wakkati nde mooytammi hakkeeji maɓɓe.»*

²⁸ Ko Alhuudiyankooŋe been njaɓaay Kabaaru Lobbo oon duum, ɓe laatorii wayɓe Laamdo, ammaa wo dum saabe moodon faa keɓon Kabaaru oon. De ko Laamdo suɓii ɓe duum, ɓe laatake ɓe o yidi saabe maamiraaɓe maɓɓe.

§ 11:26 Esaaya 59.20. * 11:27 Yeremiya 31.33-34.

29 Wo noon, sabo Laamdo waylitataa anniya dow mo moyyinani dokke muudum, e dow mo noddi.

30 Onon yimbe 6e nganaa Alhuudiyankooŋe, arande on calakeno Laamdo, de joonin kaa on kebii yurmeende saabe sattere Alhuudiyankooŋe.

31 Noon du, joonin wo been calii Laamdo, de Laamdo yurmii on. De dum laatake faa been du keba yurmeende makko.

32 Sabo Laamdo uddii yimbe fuu e ley salaare, faa o yurmoo 6e fuu.

33 Hey barkeeji Laamdo korsudi ina keewi! Hakkilantaaku makko e anndal makko ina luggi! Fay gooto waawaa anndude anniyaaji makko. Fay gooto waawaa faamude laabi no o gollirta.

34 Wo hono noon winndiraa:
«Moy anndi miilooji Joomiraado?
Moy laatii tindinoowo dum?»†

35 «Moy artii hokkude mo sakko o yoba dum?»‡

36 Si goonga, huunde fuu e makko yuuri, huunde fuu wo kanko tiigii, huunde fuu wo kanko jeyi. Wo teddeengal woodan mo faa abada! Aamiina.

12

No goondinbe Iisaa kaani wuurdude

1 Ndelle sakiraaŋe, mido nyaagoo on sanne saabe yurmeende Laamdo, cakkee ko'e mon laatodon sadaka buurdo, ceniido, beldo Laamdo. Dum woni dewal ngal kaandon rewruude mo ngaal.

2 Taa nyemmbitee adunaaru, ammaa accee Laamdo heydintina hakkillooji mon faa berde

† 11:34 Esaaya 40.13. ‡ 11:35 Ayuuba 41.3.

moodon mbaylitoo. Ndeen, on mbaawan andude muuyde Laamdo: ko woodi e ko weli mo e ko hi66i.

³ Saabe moyyere nde Laamdo hokki kam ndeen, mido wi'a mono e moodon fuu: taa njaaree ko'e moodon to on njottaaki, ammaa ndaardon ko'e mon e miilooji hakkilantaaku, kawrooji e goondinal ngal Laamdo etani on ngaal.

⁴ Gooto e meeden fuu ina jogii terde keewde, de terde deen fuu kawtaa golle.

⁵ Hono noon, enen e keewal meeden fuu, wo en neddo gooto e ley kawtal meeden e Almasiihu. En fuu eden njeйдаa no terde fuu njeydiraa e banndu ni.

⁶ En kokkaama dokke ceedude de Laamdo hokkiri en moyyere muudum. Si Laamdo hokkii neddo haaltude konngol ngol watti e muudum, haaltira ngol no fotiri e goondinal muudum.

⁷ Mo Laamdo hokki dokkal wallude wo66e, o walla 6e. Mo o hokki dokkal jannginde, o janngina.

⁸ Mo o hokki dokkal semmbindina yim6e, o semmbindina dum'en. Mo o hokki dokkal moyyande wo66e du, o hokkira e yardaamuye. Mo o hokki dokkal ardaade, o ardoroo tinnare. Mo o hokki dokkal yurmeende du, o yurmoroo wo66e e seyo.

⁹ Njinngu moodon laatoo ngu waldaa e naafikaaku. Mbanyee ko boni, ka66ee e ko woodi.

¹⁰ Njidunduree njinngu sakiraagu, mono fuu teddina bannum faa burna dum hoore muudum.

¹¹ Taa accee tinnitaare mon feewa. Ngollanon Joomiraado e berde mon fuu.

¹² Mbeltee e ley jikke moodon, munyee torra, tinnee keddododon e du'aare.

¹³ Mballee seniibe Laamdo e haajuuji muɓɓen, laatee jabbotoobe weerɓe.

¹⁴ Mbarkinee torroobe on. Mbarkinon ɓe, taa kuɗon ɓe.

¹⁵ Ceyodee e seyiiibe, mboydee e woyooɓe.

¹⁶ Laatodee miilo wooto. Taa pilee manngu ammaa kawtee ko'e mon e lokkaaɓe. Taa tiigoree ko'e mon on jom'en hakkillo.

¹⁷ Si goddo wadii on ko boni, taa njomnitee dum. Kakkilanee wadude ko yimɓe fuu ndaarata na njardi.

¹⁸ Si na laato, ngondiree e yimɓe fuu e jam. Piloɗon dum haddi no mbaawruɗon.

¹⁹ Sakiraaɓe horsuɓe, taa njomnitane e ko'e mon. Ko kaandon wadude dey, accee tikkere Laamdo ndeen yomnitanoo on. Sabo e ley Binndi diin Joomiraado wi'ii: «Miin woni jomnitotoodo, miin yoboyta ɓe.»*

²⁰ Ina winndaa katin: «Si ganyo ma yolbii fu, nyaamnaa dum, si domdii njarnaa dum. Si a wadii nii fu, a wadan o semta saabe ko o wadi ko boni duum.»†

²¹ Taa accu ko boni jaale, ammaa jaalora ko boni duum e ko woodi.

13

Haala dowtanaade laamiibe

¹ Mono fuu dowtanoo laamiibe, sabo laamu walaa si wanaa yuurungu to Laamdo. Laamiibe fuu wo Laamdo joyyini dum'en.

* **12:19** Fillitagol Tawreeta 32.35. † **12:20** Banndi 25.21-22.

² Saabe ɗuum, neddo fuu caliido laamu leydi salake ko Laamdo yamiri. Caliido yamiroore Laamdo du foodanan hoore muudum jukkungo.

³ Gadoowo ko woodi walaa ko huldata hooreeɓe ɓeen, wo gadoowo ko boni hulata ɓe. Ada yidi tawee a hulataa laamiiɓe leydi naa? Ndelle, ngadaa ko woodi. Ndeen laamu yettete.

⁴ Sabo laamiiɓe wo gollanoobe Laamdo faa nafe. Ammaa si tawii wo ko boni ngadataa, kulaa, sabo wanaa ɓolum laamiiɓe mbakkorii kaafaahi. Wo ɓe gollanoobe Laamdo faa ɓe tabintina jukkungo muudum dow gadoowo ko boni fuu.

⁵ Ndelle, tilay dɔwtanodon laamiiɓe ɓeen, wanaa saabe hulde jukkeede tan, ammaa faa taa ɓerde mon pela on du.

⁶ Dum wadi de odon njoɓa lampo, sabo laamiiɓe ɓeen wo gollanoobe Laamdo, hokkuɓe wakkatiiji muɓɓen fuu faa laamoo.

⁷ Kokkee mono fuu ko jeyi hokkeede. Kokkee lampo mo kaandon hokkude lampo, kokkon tino mo kaandon hokkude tino. Kulon mo kaandon hulude, teddinon mo kaandon teddinde.

No yimɓe njeyri yidundurde

⁸ Taa njoganee fay gooto nyamaande. Huunde wootere tan haani laataade nyamaande, dum woni yidundurde. Sabo jidɗo gondo muudum fuu, tabintinii jamirooje Tawreeta.

⁹ Odon anndi kadaadi ɗii do: «Taa jeenu, taa wadu war-hoore, taa wujju, taa muuyu ko a jeyaa». Kanji e jamirooje godde deen fuu ina kawriti e yamiroore wootere. Ndeen woni: «Njidiraa gondo maa no njidirɗaa hoore maa ni.»

¹⁰ Jid̄do gondo muud̄um waŋataa d̄um ko boni. Ndelle njinngu na tabintina Tawreeta oon.

¹¹ Taykee kujje d̄een, sabo oḍon anndi wakkati mo ngonden e muud̄um. Wakkati mo kaand̄on finude oon yonii. Sabo joonin kisindam ɓuri ɓadaade en diina nde naatunoden e goond̄inal ndeen.

¹² Jemma ɓadake timmude, nyalooma ɓattake. Ndelle, celen gollude golle nimre, kooyen kaɓtirde annoora.

¹³ Mbuurden no haaniri, hono no wonɓe ley annoora nyalooma. Wanaa e ley fijirde bonnde e sulagol, wanaa e gollleeji ɓalli tuund̄i e rafi semto, wanaa e pood̄undural e kiram.

¹⁴ Bornoree Joomiraado meeden Iisaa Almasiihu hono no kaddungal ni, taa kilnee muuyde terde moodon, taa nyaamnon de.

14

Haala lokkaaɓe e jom'en semmbe

¹ Njaɓɓee mo goond̄inal muud̄um lokkid̄i tawa on peldaay d̄um ko miilotoo.

² Hasii god̄do ina woodi goond̄inal faa na waawi nyaamude huunde fuu, tawee god̄do du goond̄inal muud̄um ina lokkid̄i faa nyaamataa teewu.

³ Nyaamoowo teewu oon taa yawa mo nyaamataa teewu oon. Mo nyaamataa teewu oon taa fela nyaamoowo teewu oon, sabo Laamdo jaɓɓake mo.

⁴ Aan, wo a moy faa pelaa gollanoowo god̄do? Yalla imo darii faa woodi naa o saamii, d̄um fuu wo donngal joomiiko. O daroto faa wooda du, sabo Joomiraado ina woodi baawde jogaade mo faa o daroo.

⁵ Hasii goddo ina jogorii nyalaande wootere ina 6uri godde teddude, tawee goddo du ina jogorii nyalaade fuu wo potu. Mono fuu tannyora ko miilotoo dum e ley hakkillo muudum.

⁶ Burdindo nyalaande oon wadirii dum saabe Joomiraado. Katin du, nyaamoowo ko yidi fuu oon wadirii dum saabe Joomiraado, sabo imo yetta Laamdo. Mo nyaamataa teewu oon du wadirii dum saabe Joomiraado, imo yetta Laamdo kanko du.

⁷ Sabo fay gooto e meeden wuurantaa hoore muudum, katin du fay gooto e meeden maayantaa hoore muudum.

⁸ Si en mbuurii, wo Joomiraado mbuuranden. Si en maayii du, wo Joomiraado maayanden. Si en mbuurii naa si en maayii fu, wo Joomiraado oon jeyi en.

⁹ Sabo Almasiihu maayii, de ummii e maayde faa laatoo Joomiraado wuur6e e maay6e fuu.

¹⁰ Aan, ko wadi de ada fela sakiike maa goondindo oon? Naa aan, ko wadi de ada yawa sakiike maa goondindo oon? En fuu, en ndaroyto yeeso sarorde Laamdo.

¹¹ Sabo ina winndaa:

«Joomiraado wi'ii:

«Tannyoree, no tannyordon mi buurdo:

Koppi fuu kofanto kam,

demle fuu ceedoto miin woni Laamdo.»*

¹² Ndeen mono e meeden fuu jaabanto hoore muudum yeeso Laamdo.

* **14:11** Esaaya 45.23.

13 Dum le, taa pelunduren hakkunde meeden katin. Kooyee anniya reentaade e huunde fuu ko waawi fergude sakiike mon naa ko libata dum.

14 Saabe kawtal am e Joomiraado men Iisaa mido tannyori nyaamdu fuu e hoore muudum harmaa. Ammaa si neddo miilii goddum wo karmudum, dum harmanan dum kam kaa.

15 Si a torrii sakiike maa goondindo oon saabe ko nyaamudaa, a jokkaay laawol njingu. Taa halku mo Almasiihu maayani dow ko nyaamete.

16 Ndelle, ko ndardon na woodi duum, tinnee taa wofŋe mbonkoo on saabe majjum.

17 Sabo laamu Laamdo wanaa kabaaru nyaamdu naa njaram, wo kabaaru fonnditaare e jam e seyo ley kawtal Ruuhu Ceniido.

18 Golliranoowo Almasiihu hono noon fuu, welan Laamdo, yimbe du teddinan dum.

19 Ndelle, piloden ko beydata jam hakkunde meeden. Mono fuu filoo ko semmbindinta bandum ley goondinal.

20 Taa mbonnon golle Laamdo saabe haala nyaamdu. Si goonga, nyaamdu fuu ina laabi, ammaa si nyaamdu ndu nyaamataa nduun ina ferga sakiike maa, nyaamude ndu woodaa.

21 Ko woodi dey, wo taa nyaamon teewu naa njaron doro, naa ngadon huunde fuu ko fergata sakiike moodon.

22 Huunde fuu ko ngoondindaa, njogodaa dum hakkunde maa e Laamdo. Barke woodanii mo sikkitirtaa ko woni e hakkiilo muudum.

23 Ammaa si neddo wadii sikki-sakka de nyaami fu, jukkete, sabo joomum nyaamiraay goondinal. Huunde fuu ko waldaa e goondinal wo luttal.

15

¹ Enen sellu6e goondinal been, eden kaani walude 6e goondinal mu6ben lokkidi been. Haanaa ngaden ko weli en tan.

² Gooto e meeden fuu filoo ko welata gondo muudum, faa nafa dum, de semmbindina dum ley goondinal.

³ Sabo fay Almasiihu jokkaay mbelirka yonki muudum, ammaa laatake no winndiraa ni: «Mbonkaaji mbonkiibe ma diin e am njani.»*

⁴ Ko winndanoo arande e ley Binndi diin duum, winndaama faa janngina en. Idi kolla en munyal, idi cellina berde men, faa keben tannyoral ley jikke men.

⁵ Laamdo jom munyal, cellinoowo berde oon, hokku on laataade jom'en miilo wooto hono no Iisaa Almasiihu anndiniri on ni.

⁶ Noon teddirirton Laamdo e anniya gooto e daande wootere. Oon woni Baaba Iisaa Almasiihu Joomiraado men.

⁷ Nja66unduree no Almasiihu jabborii on ni, faa Laamdo teddinee.

⁸ Mido wi'a on: Almasiihu warii gollani Alhuudiyankoo6e. Ko o gollani 6e duum hollitii Laamdo wo koolniido, sabo tabintinii amaanaaji di wadannoo maamiraa6e ma66e diin.

⁹ Woodi du, wo faa lenyi goddi diin teddina Laamdo dow yurmeende muudum, hono no winndiraa:

«Saabe duum, mi yettete hakkunde lenyi,
mi yimante faa teddina innde maa.»†

¹⁰ Ina winndaa katin:

* 15:3 Jabuura 69.10. † 15:9 2 Samuwiila 22.50, Jabuura 18.50.

«Onon lenyi, mbeltodee e yim6e Joomiraado been.»‡

11 Katin du:

«Njettee Joomiraado, onon lenyi fuu!

Manee mo, onon siyiiji yim6e fuu!»§

12 Annabi Esaaya du wi'ii:

«yuurudo e lenyol Yesa warowan,

oon ummoytoo faa laamoo lenyi adunaaru.

Di njowan jikke majji e makko.»*

13 Laamdo jom jikke oon hebbin on seyo e jam fuu saabe ko ngoondindon mo, faa jikke moodon 6eydoo heewude saabe baawde Ruuhu Ceniido!

No Pool haaldi kabaaru golle muudum

14 Sakiraa6e am, mido tannyori odon keewi mboodirka, odon keewi anndal, katin du mono fuu na waawi tindinde banndum.

15 Ammaa ley bataaki ki mido suusi haalande on haalaaji goddi faa laa6a faa mi miccintina on di. Mi haaldirii noon saabe moyyere nde Laamdo hokki kam

16 laataade gollanoowo Iisaa Almasiihu e ley yim6e 6e nganaa Alhuudiyankoo6e. Ko mbaajotoomi Kabaaru Lobbo oon duum wo gollal ceningal faa 6e nganaa Alhuudiyankoo6e been laatoo sadaka beldo Laamdo mo Ruuhu Ceniido senini.

17 Ndelle, e kawtal am e Iisaa Almasiihu, mido waawi mantoraade golleeji di ngollanmi Laamdo diin.

18 Sabo walaa fuu ko cuusumi haalude si wanaa ko baawde Almasiihu tabintini e ley golle am faa waddana 6e nganaa Alhuudiyankoo6e been

‡ 15:10 Fillitagol Tawreeta 32.43.

§ 15:11 Jabuura 117.1.

* 15:12 Esaaya 11.10.

dɔwtanaade Laamɔ. O wadii dum ley haala am e ley golle am,

¹⁹ e ley baawde maandeeji e kaayeeffiji, fuu dow baawde Ruuhu Laamɔ. Hono noon njottinirmi Kabaaru Lobbo haala Almasiihu oon nokkuuje fuu gilla Urusaliima e seraaji muudum faa leydi Illiriya.

²⁰ Katin du, gilla arande anniya am wo wajaade Kabaaru Lobbo do innde Almasiihu yottaakino, faa taa mi nyiba dow nyimngo neddo goddo.

²¹ De mi wada hono no winndiraa ni:
«Be kumpitaakano haala makko been nji'owan,
be nanaayno been du paamowan.»†

Haala anniyaaji Pool

²² Wo gollal waajaade ngaal hadi kam warude to moodon kile keewde.

²³ Joonin kaa, gollal ngaal huu6ii leyde dee do. Katin du wadii duu6i keewdi ko njidumi warude to moodon.

²⁴ Mido yidi fantude to moodon si mido yaha Espanya. Si mi ndaarii on de ceyodiimi e moodon fu, odon mbaawi wallude kam e jahaangal am faa mi yottowoo toon.

²⁵ De joonin kaa mi yahan Urusaliima faa mi walla senii6e won6e toon.

²⁶ Sabo kawrite goondin6e gonde Makedoniya e Akaya deen anniyake hawrundurde mballa faa kokka talkaabe jeyaa6e e senii6e Urusaliima been.

²⁷ Be anniyorii dum berde belde, de na tilsani 6e hono njobdi du. Sabo si Alhuudiyankoo6e been mballii lenyi goddi diin ke6a ngedu e barkeeji

† 15:21 Esaaya 52.15.

Ruuhu fu, lenyi diin du ina kaani wallirde Alhu-
udiyankooŋe e kujje adunaaru.

²⁸ Si mi yottinii dum, mi hokkii 6e ko hawrun-
duraa duum fu, mi yahan Espanya, mi fantan to
moodon.

²⁹ Mido anndi si mi warii to moodon fu, mi
wardan e barke Almasiihu keewdo.

³⁰ Sakiraaŋe, saabe Joomiraado meeden Iisaa Al-
masiihu e saabe njinngu ngu Ruuhu oon hokkata
nguun, mido nyaagoo on sanne: kawton e am e ley
du'aawuuji moodon to Laamdo saabe am.

³¹ Njaarodon Laamdo danna kam e yimbe 6e
ngoondinaay wonbe Yahuudiya been, katin du
seniibe wonbe Urusaliima been njaaboo ballal
ngal njaaranammi dum'en ngaal.

³² Hono noon, mi yottorto on e bernde welnde
saabe muuyde Laamdo, de keɓden powtiri seeda.

³³ Laamdo jom jam wonda e moodon, on fuu.
Aamiina.

16

Jowtaali

¹ Mido haalana on kabaaru sakiike meeden
debbo bi'eteedo Febe, gollanoowo kawrital
goondinbe gonngal ley Kankiriya oon.

² Njaabborodon mo ley innde Joomiraado no
seniibe been kaaniri njaabboreede ni. Katin du
mballee mo e huunde fuu ko o haajaa, sabo o
wallii heewbe, miin du o wallii kam.

³ Njowtanon kam Pirisilla e Akila, gollidooŋe e
am golle Iisaa Almasiihu been.

⁴ Kambe nesi mursude yonkiji maɓbe faa 6e
ndanna yonki am. Wanaa miin tan yettata 6e,

kawrite goondinŋe ƚe nganaa Alhuudiyankooŋe ƚeen fuu ina njetta ƚe.

⁵ Njowtanon kam goondinŋe hawrooŋe ley suudu maŋŋe ƚeen fuu. Njowton Epaynetus, gido am korsudo oon. Kanko artii goondinde Almasiihu ley leydi Aasiya fuu.

⁶ Njowton Mariyama tampando on sanne oon.

⁷ Njowton Andoronika e Yuniya, banndiraabe ƚe uddidanoomi e kasu ƚeen. Wo ƚe nulaabe anndaabe sanne, katin du kamŋe artii kam goondinde Almasiihu.

⁸ Njowton Ampiliyaatu mo korsinirmi saabe Joomiraado oon.

⁹ Njowton Urbaanu, gollidoowo e meeden golle Almasiihu oon, kam e Estaaki gido am korsudo oon.

¹⁰ Njowton Apeles, tabintinaado wo jokkudo Almasiihu e goonga. Njowton yimŋe galle Aristobul.

¹¹ Njowton Herodiyon banndam oon. Njowton yimŋe galle Narsisi hawtuŋe e Joomiraado ƚeen.

¹² Njowton Tirifena e Tirifosa, rewŋe gollanooŋe Joomiraado ƚeen. Njowton Persis mo korsinmi, oon wo debbo tampudo sanne e ley gollande Joomiraado.

¹³ Njowton Rufus mo Joomiraado subii oon. Njowton inniiko mo ndaardumi wo inna am ni, miin du.

¹⁴ Njowton Asinkiriti e Felegon e Hermes e Patorooba e Hermasa e goondinŋe Iisaa wonduŋe e maŋŋe ƚeen.

¹⁵ Njowton Filoloogu e Yuliya, njowton Nere e sakiikem debbo, kam e Olimpa. Njowton seniibe wonduŋe e maŋŋe ƚeen fuu.

16 Jowtunduron e jowtaali ceniidi. Kawrite goondinŋe Almasiihu fuu ina njowta on.

17 Sakiraaŋe, mido ŋaroo on sanne, kakkilon e waddooŋe ceedaagu. Iŋe perga yimŋe sabo ŋe calake jannde nde keɓudon ndeen. Mboddee ŋe!

18 Sabo yimŋe wa'uŋe hono noon ngollantaa Joomiraado meeden Almasiihu. Ko ŋe ngollanta dey, wo deedi maŋŋe. Wo e haalaaji maŋŋe belɗi e manooje maŋŋe jaayde ŋe majjinirta hakkillooji yimŋe ŋe anndaa been.

19 Onon le, kabaaru dowtaare moodon yottake yimŋe fuu. Saabe duum mido weltoroo on, de mido muuyani on laatodon jom'en hakkillo e dow ko woodi, laatodon ŋe ngalaa feloore du e dow ko boni.

20 Laamdo jom jam oon wadan niison Seydaani ley teppe moodon ko ɓooyataa. Hinney Joomiraado meeden Iisaa wonda e moodon.

21 Timote gollidoowo e am oon ina jowta on. Lukiyus e Yason e Sosipatoro banndiraaŋe am been ina njowta on.

22 Miin, Tertiyu, binndando Pool ɓataaki ki oon, mido jowta on saabe kawtal meeden e Joomiraado.

23 Gayus, beero am mo kawrital goondinŋe ngaal hawrata galle muudum oon, ina jowta on. Erasta kalfinaado kaalisi ngalluure nde oon ina jowta on, kam e Kuwartus sakiike meeden oon. [

24 *]

Jettooje

* **16:24** E dereeji ɓooydi, goddi ina beyda aaya 24: *Hinney Joomiraado meeden Iisaa Almasiihu wonda e moodon on fuu. Aamiina.*

²⁵ Jettooje ngoodanii Laamdo baawdo semmbinde on fodde Kabaaru Lobbo haala Iisaa Almasiihu mo mbaajiimi oon. Kabaaru Lobbo oon wo 6angugol sirri Laamdo cuudanoodo gilla arande

²⁶ de joonin o 6anginaama. Dewte annabaabe anndinii dum lenyi diin fuu no Laamdo duumiido oon yamiri ni, faa di ngoondina Laamdo, di downtanoo dum.

²⁷ Laamdo kam tan woni hakkilanteejo. Teddeengal woodan mo faa abada saabe Iisaa Almasiihu. Aamiina.

Fulfulfe Burkina, Dewtere Laamɔ Amaana Keso

Fulfulde Burkina New Testament

copyright © 2012 SIM International

Language: Fulfulde Burkina (Fulfulde, Western Niger)

Dialect: Burkina

Translation by: SIM International

Fulfulfe Burkina, Dewtere Laamɔ Amaana Keso

This translation, published by SIM International, was published in 2012.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM (Mission Protestante), BP 1552, Ouagadougou 01, BURKINA FASO.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
c32b76d2-ab0d-5ad5-a698-b4140754fcc2